

**НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ
І ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ**

Кафедра психології

ЗАТВЕРДЖЕНО
Факультет гуманітарно-педагогічний
“19” червня 2025 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

СОЦІАЛЬНО-ПСИХОЛОГІЧНИЙ ТРЕНІНГ

Галузь знань: 05 «Соціальні та поведінкові науки»

Спеціальність 053 «Психологія»

Освітня програма «Психологія» (ОС «Бакалавр»)

Факультет: гуманітарно-педагогічний

Розробник: доцент кафедри психології, кандидат психологічних наук
Олена ШЕВЦОВА

Київ – 2025 р.

Опис навчальної дисципліни Соціально-психологічний тренінг

Дисципліна «Соціально-психологічний тренінг» є компонентом в структурі базової психологічної освіти і поряд з іншими курсами закладає основи професійної підготовки здобувачів освіти ОП «Психологія». Основне призначення навчальної дисципліни пов'язане із завданням сформуванню у здобувачів освіти фундаментальні загально психологічні знання через методи практичної психології відповідно до спеціалізації, зокрема методом соціально-психологічного тренінгу. Дисципліна спрямована на ознайомлення здобувачів вищої освіти із специфікою конструювання і підготовки тренінгу, методикою організації групової взаємодії, тренінговими методами, технологією проведення тренінгу; вироблення навичок планування тренінгової програми користування категоріально-понятійним апаратом із даного курсу; розвиток тренерських компетенцій щодо супроводу тренінгової діяльності; відпрацювання вміння самостійного ведення тренінгів; формування у здобувачів вищої освіти внутрішньої професійної мотивації, навичок професійного спілкування.

Галузь знань, спеціальність, освітня програма, освітній ступінь		
Освітній ступінь	Бакалавр	
Спеціальність	053 «Психологія»	
Освітня програма	Психологія	
Характеристика навчальної дисципліни		
Вид	обов'язкова	
Загальна кількість годин	180	
Кількість кредитів ECTS	6	
Кількість змістових модулів	2	
Курсовий проект (робота) (за наявності)	Курсова робота з дисципліни «Соціально-психологічний тренінг»	
Форма контролю	екзамен	
Показники навчальної дисципліни для денної та заочної форм здобуття вищої освіти		
	Форма здобуття вищої освіти	
	денна	заочна
Курс (рік підготовки)	4	4
Семестр	7	7
Лекційні заняття	30 год.	10 год.
Практичні, семінарські заняття	60 год.	10 год.
Лабораторні заняття		
Самостійна робота	90 год.	160 год.
Кількість тижневих аудиторних годин для денної форми здобуття вищої освіти	6 год.	

1. Мета, компетентності та програмні результати навчальної дисципліни

Мета: ознайомлення здобувачів з основними підходами до розробки і проведення сучасного психологічного тренінгу, розкриття теоретичних і методичних основ психологічного тренінгу як метода прикладної психології, набуття вмінь і навичок з аналізу функціонування тренінгових груп та групової динаміки, розробки та проведення

психологічного тренінгу, а також моніторингу його ефективності; використання навичок підготовки і проведення соціально-психологічного тренінгу у практичній і дослідницькій роботі.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студенти **набувають компетентностей**:

інтегральної компетентності (ІК): здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у сфері психології, що передбачають застосування основних психологічних теорій та методів та характеризуються комплексністю і невизначеністю умов;

загальні компетентності (ЗК):

- здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях (ЗК 1);
- знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності (ЗК 2);
- здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями (ЗК 4);
- здатність бути критичним і самокритичним (ЗК 5);
- здатність приймати обґрунтовані рішення (ЗК 6);
- здатність генерувати нові ідеї (креативність) (ЗК 7);
- навички міжособистісної взаємодії (ЗК 8);
- здатність працювати в команді (ЗК 9);
- здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя (ЗК 11);

фахові (спеціальні) компетентності (ФК):

- здатність оперувати категоріально-понятійним апаратом психології особистості (СК 1);
- здатність до ретроспективного аналізу вітчизняного та зарубіжного досвіду розуміння природи виникнення, функціонування та розвитку психічних явищ (СК 2);
- здатність до розуміння природи поведінки, діяльності та вчинків (СК 3);
- здатність самостійно збирати та критично опрацьовувати, аналізувати та узагальнювати психологічну інформацію з різних джерел (СК 4);
- здатність використовувати валідний і надійний психодіагностичний інструментарій (СК 5);
- здатність самостійно планувати, організовувати та здійснювати психологічне дослідження (СК 6);
- здатність аналізувати та систематизувати одержані результати, формулювати аргументовані висновки та рекомендації (СК 7);
- здатність організовувати та надавати психологічну допомогу (індивідуальну та групову) (СК 8);
- здатність здійснювати просвітницьку та психопрофілактичну роботу відповідно до запиту (СК 9);
- здатність дотримуватися норм професійної етики (СК 10);
- здатність до особистісного та професійного самовдосконалення, навчання та саморозвитку (СК 11).

У результаті вивчення навчальної дисципліни студенти досягають таких **програмних результатів навчання:**

- аналізувати та пояснювати психічні явища, ідентифікувати психологічні проблеми та пропонувати шляхи їх розв'язання (ПРН 1);
- розуміти закономірності та особливості розвитку і функціонування психічних явищ в контексті професійних завдань (ПРН 2);
- здійснювати пошук інформації з різних джерел, у т.ч. з використанням інформаційно-комунікаційних технологій, для вирішення професійних завдань (ПРН 3);
- обґрунтовувати власну позицію, робити самостійні висновки за результатами власних досліджень і аналізу літературних джерел (як україномовних, так і іншомовних) (ПРН 4);
- обирати та застосовувати валідний і надійний психодіагностичний інструментарій (тести, опитувальники, проєктивні методики тощо) психологічного дослідження та технології психологічної допомоги (ПРН 5);
- формулювати мету, завдання дослідження, володіти навичками збору первинного матеріалу, дотримуватися процедури дослідження (ПРН 6);
- рефлексувати та критично оцінювати достовірність одержаних результатів психологічного дослідження, формулювати аргументовані висновки (ПРН 7);
- презентувати результати власних досліджень усно / письмово для фахівців і нефахівців (ПРН 8);
- пропонувати власні способи вирішення психологічних задач і проблем у процесі професійної діяльності, приймати та аргументувати власні рішення щодо їх розв'язання (ПРН 9);
- формулювати думку логічно, доступно, дискутувати, обстоювати власну позицію, модифікувати висловлювання відповідно до культуральних особливостей співрозмовника (ПРН 10);
- складати та реалізовувати план консультативного процесу з урахуванням специфіки запиту та індивідуальних особливостей клієнта, забезпечувати ефективність власних дій (ПРН 11);
- складати та реалізовувати програму психопрофілактичних та просвітницьких дій, заходів психологічної допомоги у формі лекцій, бесід, круглих столів, ігор, тренінгів тощо, відповідно до вимог замовника (ПРН 12);
- взаємодіяти, вступати у комунікацію, бути зрозумілим, толерантно ставитися до осіб, що мають інші культуральні чи гендерно-вікові відмінності (ПРН 13);
- ефективно виконувати різні ролі у команді у процесі вирішення фахових завдань, у тому числі демонструвати лідерські якості (ПРН 14);
- відповідально ставитися до професійного самовдосконалення, навчання та саморозвитку (ПРН 15);
- знати, розуміти та дотримуватися етичних принципів професійної діяльності психолога (ПРН 16);
- вживати ефективних заходів щодо збереження здоров'я (власного й оточення) та за потреби визначати зміст запиту до супервізії (ПРН 18).

2. Програма та структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин												
	денна форма							Заочна форма					
	тижні	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
			л	п	лаб	інд	с.р.		л	п	лаб	інд	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
Модуль 1. Теоретичні основи соціально-психологічного тренінгу													
Тема 1. Соціально-психологічний тренінг як метод психологічного впливу	1	12	2	4			6	12	2				10
Тема 2. Історія становлення та розвитку психологічного тренінгу	2	12	2	4			6	10					10
Тема 3. Основні концептуальні підходи до організації соціально-психологічного тренінгу	3	12	2	4			6	10					10
Тема 4. Типологія груп соціально-психологічного тренінгу	4	12	2	4			6	12	2				10
Тема 5. Основні методи соціально-психологічного тренінгу	5	12	2	4			6	12		2			10
Тема 6. Професійні та особистісні якості тренера	6	12	2	4			6	12		2			10
Разом за змістовим модулем 1	72		12	24			36	68	4	4			60
Модуль 2. Основи практичної реалізації в соціально-психологічному тренінгу													
Тема 1. Основні принципи реалізації тренінгових методів	7	8	2	4			2	10	2				8
Тема 2. Планування та розробка тренінгової програми	8-9	16	4	8			4	12	2				10
Тема 3. Сучасні методи проведення тренінгу	10	10	2	4			4	10		2			8
Тема 4. Групова динаміка й її роль у процесі тренінгової роботи	11	8	2	4			2	12		2			10
Тема 5. Основи тренерської діяльності	12	10	2	4			4	12	2				10
Тема 6. Визначальні засади добору та створення тренінгових технік і вправ	13	8	2	4			2	10		2			8

Тема 7. Оцінка ефективності тренінгової програми та заняття	14	10	2	4			4	8					8
Тема 8. Після-тренінговий супровід учасників Т-групи	15	8	2	4			2	8					8
Разом за змістовим модулем 2	78		18	36			24	82	6	6			70
Курсова робота з «Соціально-психологічний тренінг»	30		-	-	-		30	30	-	-	-		30
Усього годин	180		30	60			90	180	10	10			160

3. Теми лекцій

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Соціально-психологічний тренінг як метод психологічного впливу	2
2	Історія становлення та розвитку психологічного тренінгу	2
3	Основні концептуальні підходи до організації соціально-психологічного тренінгу	2
4	Типологія груп соціально-психологічного тренінгу	2
5	Основні методи соціально-психологічного тренінгу	2
6	Професійні та особистісні якості тренера	2
7	Основні принципи реалізації тренінгових методів	2
8	Планування тренінгової програми	2
9	Розробка тренінгової програми	2
10	Сучасні методи проведення тренінгу	2
11	Групова динаміка й її роль у процесі тренінгової роботи	2
12	Основи тренерської діяльності	2
13	Визначальні засади добору та створення тренінгових технік і вправ	2
14	Оцінка ефективності тренінгової програми та заняття	2
15	Після-тренінговий супровід учасників Т-групи	2

4. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Соціально-психологічні механізми в тренінговій роботі	4
2	Становлення та розвиток соціально-психологічного тренінгу як технології психологічного супроводу	4
3	Засади організації роботи соціально-психологічного тренінгу	4
4	Типологія груп соціально-психологічного тренінгу	4
5	Основні методи практичної реалізації соціально-психологічного тренінгу	4
6	Професійні та особистісні якості тренера	4
7	Основні принципи реалізації тренінгових методів	4
8	Планування тренінгової програми	4
9	Розробка тренінгової програми	4
10	Сучасні методики та технології проведення соціально-психологічного тренінгу	4

11	Групова динаміка й її роль у процесі тренінгової роботи	4
12	Основи тренерської компетентності та діяльності	4
13	Визначальні засади добору та створення тренінгових технік і вправ	4
14	Оцінка ефективності тренінгової програми та заняття	4
15	Після-тренінговий супровід учасників Т-групи	4

5. Теми самостійної роботи

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Соціально-психологічний тренінг як метод психологічного впливу	6
2	Історія становлення та розвитку психологічного тренінгу	6
3	Основні концептуальні підходи до організації соціально-психологічного тренінгу	6
4	Типологія груп соціально-психологічного тренінгу	6
5	Основні методи соціально-психологічного тренінгу	6
6	Професійні та особистісні якості тренера	6
7	Основні принципи реалізації тренінгових методів	2
8	Планування тренінгової програми	2
9	Розробка тренінгової програми	2
10	Сучасні методи проведення тренінгу	4
11	Групова динаміка й її роль у процесі тренінгової роботи	2
12	Основи тренерської діяльності	4
13	Визначальні засади добору та створення тренінгових технік і вправ	2
14	Оцінка ефективності тренінгової програми та заняття	4
15	Після-тренінговий супровід учасників Т-групи	2

6. Методи та засоби діагностики результатів навчання:

- усне та письмове опитування;
- співбесіда;
- тестування;
- захист практичних робіт, проектів;
- пірінгове оцінювання, самооцінювання.

7. Методи навчання:

- метод проблемного навчання;
- метод практико-орієнтованого навчання;
- кейс-метод;
- метод проєктного навчання;
- метод перевернутого класу, змішаного навчання;
- метод навчання через дослідження;
- метод навчальних дискусій та дебат;
- метод командної роботи, мозкового штурму
- метод гейміфікованого навчання.

8. Оцінювання результатів навчання.

Оцінювання знань здобувача вищої освіти відбувається за 100-бальною шкалою і переводиться в національну оцінку згідно чинного «Положення про екзамени та заліки у НУБіП України»

8.1. Розподіл балів за видами навчальної діяльності

Вид навчальної діяльності	Результати навчання	Оцінювання
Модуль 1. Теоретичні основи соціально-психологічного тренінгу		
Практична робота 1.	Розуміти сутність СПТ, співвідношення понять «групове соціально- психологічне навчання» і «групова психотерапія»	10
Практична робота 2.	Розуміти історичні передумови, процес становлення та розвитку групових форм психологічної роботи	10
Практична робота 3.	Розуміти наукові концепції різних психологічних шкіл; сутність методів СПТ відповідно до напрямів психології (тренінги психоаналітичної, когнітивістської, біхевіористської, гуманістичної та інших орієнтацій). Уміти визначати загальні цілі та завдання СПТ; підбирати методи групової роботи в залежності від концептуального підходу ведучого тренінгових груп.	10
Практична робота 4.	Розуміти загальну характеристику соціально-психологічного тренінгу, принципи та критерії класифікації тренінгових груп. Уміти знаходити взаємозв'язок між цілями групової роботи і видами тренінгових груп.	10
Практична робота 5.	Розуміти поняття «групова дискусія», її види; сутність та застосування ігрових методів у СПТ. Уміти виокремлювати зміст, сферу застосування і відмінні ознаки методів, заснованих на невербальній активності: психогімнастика, методи тілесної і танцювальної терапії, проєктивний малюнок, медитація. Застосовувати різні методи на практиці.	10
Практична робота 6.	Розуміти основні вимоги до ведучого тренінгу, його роль і функції; характеристики стилів керівництва групою. Уміти визначати основні принципи поведінки ведучого тренінгової групи. Уміти аналізувати основні помилки тренера при підготовці програми.	10
Самостійна робота до модуля 1.	Вміння аналізувати основні критерії формування тренінгової групи; особливостей «ко-тренерства»: переваги та недоліки групової роботи	10
Модульна контрольна робота 1.		30
Всього за модулем 1		100
Модуль 2. Основи практичної реалізації в соціально-психологічному тренінгу		
Практична робота 7.	Розуміти, що означає кожен з принципів реалізації тренінгових методів: подієвості, метафоризації, транспектива тощо.	10

	Уміти описати події, які можуть бути виділені з урахуванням параметрів часу і простору в тренінгу.	
Практична робота 8.	Уміти комплектувати групу для проведення тренінгової роботи, ставити мету та завдання тренінгу.	10
Практична робота 9.	Уміти скласти програму тренінгових занять за певною темою.	10
Практична робота 10.	Розуміти сутність поняття про гетерогенність і гомогенність групи тренінгу; якісний та кількісний аналіз групи. Вміння визначити рольові позиції в групі тренінгу. Вміння проаналізувати уривок тренінгу, визначити фазу СПТ.	10
Практична робота 11.	Розуміти сутність понять: групова динаміка, норми групи, групова згуртованість; фази СПТ. Уміти застосовувати різні рольові позиції в групі тренінгу; техніку роботи з «важкими» учасниками.	10
Практична робота 12.	Вміння визначати й розвивати професійні компетенції тренера СПТ, особистісні та професійно важливі якості тренера	10
Практична робота 13.	Розуміти сутність прийомів створення тренінгових технік, створення «психотехнічного конструктора». Уміти здійснити підбір валідних психотехнік, аналізувати подібності та відмінності в способах реалізації компонентів ігор, технік тощо.	10
Практична робота 14.	Уміння планувати та проводити емпіричне дослідження щодо ефективності тренінгу, добирати валідні методи емпіричного дослідження, аналізувати його результати та формулювати висновки	10
Практична робота 15.	Розуміти зміст та форми після-тренінгового супроводу; поняття: деролінг, шерінг і дебрифінг. Уміти здійснювати аналіз очікувань та зворотного зв'язку учасників та підготувати заключний звіт тренера.	10
Самостійна робота до модуля 2.	Вміння складати дизайн авторського тренінгу	5
Модульна контрольна робота 2.		5
Всього за модулем 2		100
Навчальна робота	$(M1 + M2)/2 \cdot 0,7 \leq 70$	
Екзамен	30	
Всього за курс	$(\text{Навчальна робота} + \text{екзамен}) \leq 100$	
Курсова робота		100

8.2. Шкала оцінювання знань здобувача вищої освіти

Рейтинг здобувача вищої освіти, бали	Оцінка за національною системою (екзамени/заліки)
90-100	відмінно
74-89	добре

60-73	задовільно
0-59	незадовільно

8.3. Політика оцінювання

Політика щодо дедлайнів та перескладання	роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку. Перескладання модулів відбувається із дозволу лектора за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).
Політика щодо академічної доброчесності	списування під час контрольних робіт та екзаменів заборонені (в т.ч. із використанням мобільних девайсів). Курсові роботи, реферати повинні мати коректні текстові посилання на використану літературу
Політика щодо відвідування	відвідування занять є обов'язковим. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, міжнародне стажування) навчання може відбуватись індивідуально (в он-лайн формі за погодженням із деканом факультету)

9. Навчально-методичне забезпечення:

-електронний навчальний курс навчальної дисципліни «Психологія особистості» (на навчальному порталі НУБіП України eLearn:

Шевцова О.М. Соціально-психологічний тренінг: ЕНК [для студентів спеціальності «Психологія»]. К.: НУБіП, 2025.
<https://elearn.nubip.edu.ua/course/view.php?id=3641>

10. Рекомендовані джерела інформації

1. Афанасьєва Н. Є. Теоретико-методологічні основи соціально-психологічного тренінгу: навч. посіб. Київ: Освіта України, 2016. 257 с.
2. Бондаровська В., Куриленко О., Гуцаленко Т. Особливості підготовки і проведення соціально-педагогічного тренінгу. Допомога кризовим сім'ям. Київ, 2013. 106 с.
3. Матійків І. М. Основи тренерської майстерності: навч.-метод. посіб. Львів: Манускрипт, 2012. 392 с.
4. Корнієнко І. О., Алмаші С. І. Методологія проведення тренінгів: курс лекцій з дисципліни для студентів денної та заочної форми навчання спеціальності 053 «Психологія». Мукачеве: МДУ, 2016. 60 с.
5. Мілютіна К. Л. Теорія та практика психологічного тренінгу. навч. посіб. Київ: МАУП, 2004. 192 с.
6. Шевчук О. М. Організація і методика соціально-педагогічного тренінгу: навч. посіб. Умань: ПП Жовтий, 2011. 133 с.
7. Федорчук В. М. Соціально-психологічний тренінг «Розвиток комунікативної компетентності викладача»: навч.-метод. посіб. Кам'янець-Подільський: Абетка, 2004. 240 с.

Допоміжна література

1. Бондаренко А. Ф. Психологічна допомога: теорія та практика. Київ: Освіта України, 2007. 332 с.
2. Джонсон Девід В. Соціальна психологія: тренінг міжособистісного спілкування [пер. з англ. В. Хомика]. Київ: Вид. дім «КМ Академія», 2003. 288 с.
3. Ігри дорослих. Інтерактивні методи навчання / [упоряд. Л. Галіцина]. К.: Ред.

загальнопед. газ., 2005. 128 с.

4. Лефтеров В. О. Психологічні тренінгові технології в органах внутрішніх справ: моногр. Донецьк: ДЮІ, 2007. 247 с.

5. Лук'янчук Н. В., Савченко Ю. Ю. Програми з соціально-комунікативного розвитку учнів: навч. посіб. Київ: ІОД, 2013. 130 с.

6. Петрович В. С., Закусило О. Ю Я хочу бути тренером: настільна книга тренера-початківця. Луцьк, 2004. 108 с.

7. Слободянюк І. А. Тренінг партнерського спілкування. Київ: навчально-методичний центр «Консорціум із удосконалення менеджмент-освіти в Україні», 2010. 48 с.

8. Ходорчук А. Я. Соціальна робота в Україні: теорія і практика: посібник для підвищення кваліфікації психологів центрів соціальних служб для молоді. Київ.: ДЦССМ, 2003. 264 с.

9. Шевчук О. М. Тренінг як інноваційна форма соціально-психологічної діяльності. *Актуальні проблеми підготовки соціальних педагогів*. Матеріали науково-методичного тренінгу. Умань: ПП Жовтий, 2013. 168 с.

10. Шевцова О.М. Розвиток професійної Я-концепції вчителів, які працюють в інноваційних освітніх закладах, засобами психологічного тренінгу. *Вісник післядипломної освіти*: зб. наук. праць / Ун-т менедж. освіти АПН України, Асоц. безперерв. освіти дорослих. Вип. 11. К.: Геопринт, 2009. Ч. 2. С. 334-342.

11. Шевцова О. М. Психологічний супровід професійно-особистісного розвитку вчителя в умовах інноваційної діяльності: наук.-метод. посіб. К.: КУБГ, 2015. 128 с.

12. Яценко Т. С. Теорія і практика групової психокорекції. Активне соціально-психологічне навчання: навч. посіб. Київ: Вища школа, 2004. 679 с.

Інформаційні ресурси

1. Тренінг. Як проводити тренінги.

<https://www.youtube.com/watch?v=SmidSUhS720>

2. Тренінг. Знайомство.

<https://www.youtube.com/watch?v=HgKxPgFC2WA>

3. Тренінг формування комунікативних навичок дітей шкільного віку

<https://www.youtube.com/watch?v=aFHUJHgaNZk>

4. Тренінг. Ефективні інструменти комунікаційної кампанії на соціально важливі теми.

<https://www.youtube.com/watch?v=qArBxCY9GB4>

5. Тренінг. Стратегії психологічної стійкості. Подолання стресу при триваючій загрозі.

https://www.youtube.com/watch?v=0m4D7EZH_Xg

6. Браницька Т.Р. Матохнюк Л.О. Шпортун О.М. Психологічна підтримка та супровід дорослих і дітей у кризових ситуаціях: практикум. Вінниця: КЗВО «Вінницька академія безперервної освіти», 2022. 131 с.

<https://drive.google.com/file/d/1-uHPcX-fqz9XyyRBzMvJP-EwrUNsfUS/view>

7. Москалик С. В. Створення безпечного освітнього середовища в закладі загальної середньої освіти: метод. розроб. Недогарки. 2022. 49 с.

<https://drive.google.com/drive/folders/1h8UZUMHnqGhcHtnTYxWHGVpCHN3IOXsE?usp=sharing>

8. Чикун Л. М. Психологічне забезпечення впровадження відновних практик у закладі освіти: збірник матеріалів. Піщане. 2022. 85 с.

<https://drive.google.com/drive/folders/1h8UZUMHnqGhcHtnTYxWHGVpCHN3IOXsE?usp=sharing>

9. Давидова О. В. Майндфулнес – технології регуляції стресостійкості в роботі практичного психолога з учнями юнацького віку. Кременчук. 2022. 56 с.

<https://drive.google.com/drive/folders/1h8UZUMHnqGhcHtnTYxWHGVpCHN3IOXsE?usp=sharing>

10. Шовкопляс Н.І. Комплекс психологічних занять направлений на подолання нервової напруги, тривожності, страхів дітей з особливими освітніми потребами. Нові Санжари. 2022.

<https://drive.google.com/drive/folders/1h8UZUMHnqGhcHtnTYxWHGVpCHN3IOXsE?usp=sharing>

11. Гордієвський Д. Є. Опанування почуття тривоги і невизначеності, розвиток навичок саморегуляції: розробка заняття. Щербані. 2022.

<https://drive.google.com/drive/folders/1h8UZUMHnqGhcHtnTYxWHGVpCHN3IOXsE?usp=sharing>

12. Профілактична програма «Корекція поведінкових проявів дитини», укладач Татарин Н. Ю.

<https://drive.google.com/file/d/1LYCm5JFfpc7aYhNp8ay39V7ji33Y31mL/view>

13. Корекційні заняття «Агресивність у молодшому шкільному віці», укладач Татарин Н. Ю.

<https://drive.google.com/file/d/1LYCm5JFfpc7aYhNp8ay39V7ji33Y31mL/view>

14. Система психологічних вправ для емоційної стабілізації постраждалих після жахів та випробувань обстрілами.

<https://nazarevich-art.com/art-terapiya/koli-bil-tragediyi-silnishe-za-vse/>